

Uitvoeringsprogramma 2018-2022 (definitieve versie)

Foto voorkant:
Beeld 'Spirie' van Hein Mader (Boerestreek-ovonde te Appelscha).

Definitieve versie naar aanleiding van besluitvorming raad 17 juli 2018.

Uitvoeringsprogramma 2018-2022 inclusief gewijzigde teksten naar aanleiding van:

- de bespreking van het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 in de vergadering van de raadscommissie van 12 juli 2018;
- de aangenomen amendementen tijdens de behandeling van het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 op 17 juli 2018.

Colofon

UITGAVE - Gemeente Ooststellingwerf

SAMENSTELLING EN INFORMATIE - Afdeling Klant en Organisatie, team Bedrijfsvoering, P&C

ONLINE PUBLICATIE – [https://ooststellingwerf.begrotingsapp.nl/uitvoeringsprogramma 2018-2022](https://ooststellingwerf.begrotingsapp.nl/uitvoeringsprogramma-2018-2022)

Oosterwolde, jul 2018

Contact

Als u vragen of opmerkingen heeft over dit Uitvoeringsprogramma kunt u mailen naar gemeente@ooststellingwerf.nl

't Oost 11

Postbus 38

8430 AA Oosterwolde

Telefoon: 14 0516

Copyright 2018 Gemeente Ooststellingwerf

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Aanbieding.....	5
Programma 1. Sociaal domein.....	7
Visie sociaal domein	7
Jeugd.....	8
WMO	9
Maatschappelijke activering	10
Uitvoering Participatiewet.....	11
Dorpsbudgetten	11
Inkomensverstrekking, armoedebeleid	12
Schuldhulpverlening	12
Adviesraad sociaal domein.....	12
Programma 2. Welzijn en educatie.....	13
Kunst en cultuur.....	13
Onderwijs	13
Sport	14
Volksgezondheid.....	15
Programma 3. Ruimtelijke en economische ontwikkeling.....	17
Visie op demografische ontwikkelingen.....	17
Recreatie en Toerisme	17
BioBased Economy	17
Werkgelegenheid.....	18
Verkeer, wegen en groen.....	19
Milieu 2030 CO2 neutraal, zonneweides	20
Afval.....	21
Bouwen en wonen.....	21
Omgevingswet, bestemmingsplannen.....	22
Glasvezel	22
Programma 4. Strategische projecten	23
Venekoten Centrum Oosterwolde	23
Masterplan regio Appelscha	23
Biosintrum.....	24
Participatie.....	24
Fonds Ooststellingwerf.....	25
Strategische ontwikkeling	25
Programma 5. Openbare orde en veiligheid	26
Integrale veiligheid.....	26
Programma 6. Bestuur en dienstverlening.....	27

Bestuur	27
Dienstverlening	28
Organisatie gebiedsteams	28
Financiën	28
Bijlage uitgangspunten inclusief lokale lasten	31

Aanbieding

U heeft op 22 mei jl. het Raadsprogramma 2018-2022 raadsbreed vastgesteld. Besloten is het raadsprogramma uit te werken tot een uitvoeringsprogramma. Hierbij is ook het Coalitieprogramma 2018-2022 betrokken. De focus bij deze uitwerking ligt op nieuw beleid en nieuwe ontwikkelingen vanuit bestaand beleid. Dit uitvoeringsprogramma komt in de plaats van de Kaderbrief 2018, maar vervangt de kaderbrief niet.

Inleiding

Het Uitvoeringsprogramma 2018-2022 is een integrale vertaling van de voornemens uit het Raadsprogramma 2018-2022 en het Coalitieprogramma 2018-2022. Het uitvoeringsprogramma verwerken we in de Programmabegroting 2019-2022. Hierin nemen we ook het bestaand beleid mee. Per programma (per thema) beantwoorden we drie vragen: 1e W: Wat willen we bereiken?, 2e W: Wat gaan we ervoor doen? en 3e W: Wat merkt de inwoner ervan?

De eerste W 'Wat willen we bereiken' is één op één overgenomen uit het raadsprogramma. Dit kader is uitgewerkt in de tweede W 'Wat gaan we ervoor doen' en de derde W 'Wat merkt de inwoner ervan'.

Wat mag het kosten?

De 4e W 'Wat mag het kosten?' is niet uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma. De financiële vertaling van de eerste drie W's kost meer tijd. De komende tijd (voorbereiding begroting) gaan we dit per thema in kaart brengen en zorgvuldig wegen. De uitwerking hiervan (via de vierde W en nieuw beleid) komt terug in de Programmabegroting 2019-2022. Dan vindt ook de integrale afweging plaats van bestaand en nieuw beleid.

Overige ontwikkelingen

Sociaal domein

De Visie Sociaal Domein ontwikkelen we samen met u en alle inwoners, dorpen/buurtten en partners uit de zorg, werk, onderwijs en welzijn. De nodige aandacht richten we op de verdere ontwikkeling van de Gebiedsteams, als onderdeel van het Sociaal Domein. Ook de financiering van de verschillende onderdelen op dit onderwerp vereisen bijzondere aandacht. Van belang hierbij is een verdere verbetering van de informatievoorziening, de controlemogelijkheden en de communicatie tussen de ketenpartners.

Vanaf 2019 wordt een groot deel van de integratie-uitkering Sociaal Domein overgeheveld naar de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Dit is een belangrijke en omvangrijke wijziging in de verdelingssystematiek van de gelden Sociaal Domein. In de brief over de gevolgen van de Meicirculaire 2018 stellen we voor lasten en baten van het Sociaal Domein (de onderdelen die ondergebracht zijn bij de algemene uitkering) in 2019 nog budgettair neutraal te ramen (conform eerdere jaren). Vanaf 2020 laten we het uitgangspunt van budgettair neutraal verwerken los. De baten en lasten in de begroting zijn dan gebaseerd op een gedegen budgetraming.

Participatie

Op 17 april 2018 heeft u ingestemd met de notitie 'Participatie in Ooststellingwerf, samen aan de slag!'. Participatie is nadrukkelijk opgenomen in het Raads- en Coalitieprogramma 2018-2022 en in de Programmabegroting 2018-2021. Centraal hierbij is de vraag: Hoe kunnen we de kracht van de gemeenschap optimaal benutten voor het invoeren van alle vormen van participatie? Dit willen en zullen we ook toepassen op het uitvoeren van nieuwe en bestaande beleidsdoelstellingen.

Burger- en overheidsparticipatie krijgen de komende periode een stevige verankering in ons gemeentelijk bestel. We willen een gemeente zijn die dicht bij de burger staat en als betrouwbaar en betrokken partner wordt ervaren. Door gebruik te maken van de diverse participatievormen, gaan we de mogelijkheden van het particulier initiatief nog meer stimuleren. Hierbij betrekken we ook de aanvragen van subsidie uit Fonds Ooststellingwerf. In de tweede helft van 2018 stellen we een nieuwe aanvraagtermijn open.

InterBestuurlijk Programma (IBP).

Bij de vertaling van het raadsprogramma zijn op hoofdlijnen ook betrokken de maatschappelijke opgaven uit het IBP. Deze 10 opgaven uit het IBP zijn vastgelegd in het Bestuursakkoord Rijk- Lagere overheden van 14 februari 2018. In een extra circulaire (Maartcirculaire 2018) zijn de financiële gevolgen van het Regeerakkoord en de programmastart van het IBP verwerkt. Momenteel vindt een de verkenning en invulling plaats van het IBP door landelijk integrale kernteams. Dat moet in de tweede helft van 2018 leiden tot concrete afspraken. Uitgangspunt is dat gemeenten een bijdrage zullen leveren, maar gemeenten mogen (altijd) zelf bepalen hoe ze geld uit het Gemeentefonds in willen zetten. Op dit moment is niet aan te geven wat de (mogelijke) budgettaire gevolgen voor onze gemeente zijn vanuit de opgaven uit het IBP. We proberen dit mee te nemen in de voorbereidingen op de begroting, maar realiseren ons dat dit najaar pas de koers in Friesland wordt opgestart. Zodra hierover meer bekend is, wordt u geïnformeerd.

Bijgesteld begrotingsperspectief 2018-2022

In de brief over de Meicirculaire 2018 (algemene uitkering uit het Gemeentefonds) is het bijgestelde begrotingsperspectief gepresenteerd voor de periode 2018-2022. Om een reëel beeld te geven van de budgettaire ruimte zijn ook de structurele budgettaire effecten (voor zover die nu bekend zijn) meegenomen. Deze budgettaire effecten (beslag 2019-2022) zijn vooral autonome ontwikkelingen, te weten: verbonden partijen, hulp bij huishouden (WMO), loonontwikkeling 2019, prijsontwikkeling gesubsidieerde instellingen en financieringslasten wijkontwikkeling Haerenkwartier te Oosterwolde. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar de brief over de meicirculaire.

Begrotingsperspectief 2018-2022	Begroting 2018	MJB 2019	MJB 2020	MJB 2021	MJB 2022
Begrotingsperspectief 2018-2021 na maartcirculaire 2018	860	1.367	1.761	2.102	2.839
Uitkomst voorjaarsrapportage 2018	100	- 53	- 46	- 30	- 30
Begrotingsperspectief 2018-2021 na voorjaarsrapportage 2018	960	1.314	1.715	2.072	2.809
Uitkomst meicirculaire 2018	173	514	407	394	65
Compensaties meicirculaire 2018	- 363	- 272	- 242	- 203	- 202
Totaal gevolg meicirculaire 2018	- 189	242	165	191	- 137
Totaal begrotingsperspectief 2018-2022 na meicirculaire 2018	771	1.556	1.880	2.262	2.672
Beslag 2019 - 2022		- 1.023	- 1.023	- 1.183	- 1.452
Totaal begrotingsperspectief 2018-2022 na meicirculaire 2018 incl. beslager	771	533	857	1.079	1.220

Het uitgangspunt is dat we een reële begroting presenteren. De begrotingsruimte voor de nieuwe raadsperiode 2018-2022 is positief en structureel sluitend. De uitvoering van het Raadsprogramma 2018-2022 biedt voldoende kansen.

Tot slot

De wensen en prioriteiten uit het uitvoeringsprogramma integreren we in de Programmabegroting 2019-2022, die in november aanstaande door u wordt behandeld. Het bijgestelde begrotingsperspectief 2018-2022 is het budgettaire vertrekpunt bij het opstellen van de Programmabegroting 2019-2022. Hiermee gaan we de komende vier jaar enthousiast 'Saemen an de slag'!

Programma 1. Sociaal domein

Visie sociaal domein

Wat willen we bereiken

- We gaan de visie sociaal domein verder ontwikkelen.
- We willen de gebiedsteams doorontwikkelen, indien nodig versterken (verplaatst van Programma 6 – Organisatie Gebiedsteams).
- We willen indien mogelijk 1 aanspreekpunt per inwoner/gezin (verplaatst van Programma 6 - Organisatie Gebiedsteams).
- We willen een onderzoek doen naar de wenselijkheid en/of noodzaak voor fysieke aanwezigheid van het gebiedsteam in 3 dorpen/regio's (verplaatst van Programma 6 – Organisatie Gebiedsteams).
- We willen dat er blijvend gewerkt wordt aan de bereikbaarheid en bekendheid van de gebiedsteams (verplaatst van Programma 6 – Organisatie Gebiedsteams).

Wat gaan we ervoor doen

Visie Sociaal Domein

De Visie Sociaal Domein ontwikkelen we samen met de gemeenteraad en alle stakeholders (inwoners, dorpen/buurtten en partners uit de zorg, werk, onderwijs en welzijn). Samen kiezen we opgaves (ambities) in het sociaal domein. We gaan met inwoners in gesprek over het samenleven in hun dorp, over hun persoonlijke situatie en hun wensen, en mogelijkheden en behoeften als het gaat om het sociaal domein. Inwoners bepalen de thema's, maar wij brengen zelf ook onderwerpen in. Bijvoorbeeld de vraag over (on)mogelijkheden om het eigen netwerk van inwoners, lokale netwerken en algemene voorzieningen te verbeteren. Daarna volgt een keuze van opgaves. We maken gezamenlijk per opgave een samenhangende en vraaggestuurde aanpak en uitvoeringsagenda. Zo krijgen inwoners en organisaties de kans om verantwoordelijkheden naar zich toe te trekken en zelf invulling te geven aan vraagstukken in hun directe omgeving.

Doorontwikkeling Gebiedsteam

De doorontwikkeling van het Gebiedsteam ontwikkelen we integraal en is een belangrijk onderdeel bij de implementatie van de Visie op het sociaal domein.

De doorontwikkeling van het Gebiedsteam is altijd gewenst en richt zich onder andere op:

- kwaliteit van ondersteuning van hulpvragen van inwoners en servicegerichtheid,
- bereikbaarheid ook tijdens vakanties,
- indien mogelijk een aanspreekpunt per inwoner/gezin,
- bekendheid en zichtbaarheid in dorpen en regio's.

Ontwikkelen communicatiestrategie

In het najaar van 2018 brengen we in kaart welke doelgroepen inwoners en samenwerkingspartners we willen bereiken in het sociaal domein. Vervolgens onderzoeken we hun informatiebehoefte, wat zij van de huidige informatievoorziening vinden, wat beter kan en hoe zij graag met de gemeente in gesprek willen. Op basis hiervan bepalen we welke kanalen en middelen passend zijn.

Monitor Sociaal Domein

De huidige Monitor bevat slechts basiscijfers op de terreinen WMO, Jeugd, Re-integratie en Participatie en Armoede. Dit geeft een beperkt beeld van de stand van zaken in het sociaal domein onze gemeente. De Monitor moet ons helpen de verbinding te leggen tussen beleidsdoelstellingen en gewenste resultaten aan de ene kant en ingezette instrumenten en budgetten aan de andere kant. Daarom kiezen we ervoor om de Monitor stap voor stap bij elke editie verder te ontwikkelen.

Wat merkt de inwoner ervan

Visie Sociaal Domein

We nodigen inwoners uit om mee te denken, mee te praten en mee te doen. Onder andere in de pop-up koffiebar, dorpsgesprekken, opgaveteams, enquêtes, hackathons en bij chats en quests. Met hun input geven we ons beleid vorm en ontwikkelen we de gebiedsteams door. En we geven ruimte voor eigen initiatieven.

Doorontwikkeling gebiedsteams

Het Gebiedsteam is beter bereikbaar, zichtbaar en toegankelijker voor onze inwoners. Met een doorontwikkeling verbeteren verder we de kwaliteit van het aanbod en servicegerichtheid

Ontwikkelen communicatiestrategie

We geven informatie die aansluit bij wat inwoners willen weten. Via de kanalen van hun voorkeur. Op momenten dat zij er behoefte aan hebben.

Monitor Sociaal Domein

Doordat wij cijfers en feiten over het sociaal domein goed op orde hebben, kunnen we beter beleid maken en bijsturen. Daar plukken inwoners de vruchten van.

Jeugd

Wat willen we bereiken

- We willen ervoor zorgen dat Ooststellingswerfse jongeren weerbaar worden gemaakt op het gebied van voeding, alcohol, drugs, roken, gokken, budgettering en social-media. Preventie begint bij de (aanstaande) ouders.
- We staan open voor overleg met jongeren om te kijken naar meer ontmoetingsplekken voor jongeren in de gemeente.
- We willen graag dat er binnen het team communicatie een specifieke medewerker beschikbaar is die zich richt op jongeren.
- We willen dat bij de indicatiestelling voor zorg geen rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van jongeren tot 18 jaar als mantelzorger.
- We willen dat er vanuit het gebiedsteam wordt gewerkt met één aanspreekpunt per gezin (zie Visie Sociaal Domein).
- We willen de monitor sociaal domein handhaven.

Wat gaan we ervoor doen

Weerbaarheid jongeren

Preventie begint bij (aanstaande) ouders en jonge kinderen. Er is in de gemeente Ooststellingwerf een sluitend palet van zorg en ondersteuning voor de eerste 1000 dagen van het kind ontwikkeld. Dit bestaat uit de cursus Prenatale Voorlichting, Voorzorg, Vroegsignalering en HomeStart.

Met de uitkomsten van de Chats&Quests stellen we een breed en samenhangend programma op om een gezonde leefstijl onder jongeren te stimuleren. In gesprek met jongeren, ouders en experts verkennen we waar hun behoeften liggen, waar hun 'drive' zit om gezond te leven en wat hen zou helpen. Uit de laatste Gezondheidsmonitor van de GGD (2016) blijkt dat 10% van de jongeren last heeft van overgewicht. In de zomer van 2018 wordt samen met de GGD een analyse gemaakt op basis van de Gezondheidsmonitor 2016.

Op de basisscholen (groep 7 en 8) geven we preventielessen. We besteden aandacht aan roken en alcoholgebruik. Ook is op de basisschool in Haulerwijk een pilot gestart met een les over budgettering. Als deze succesvol is, bieden we de les op alle basisscholen aan.

Op het voortgezet onderwijs verzorgt Stichting Voorkom! de preventielessen. Daar is ook een ervaringsdeskundige bij. Via huiswerkopdrachten in de vorm van lesbrieven worden ook de ouders betrokken bij onderwerpen als roken, alcohol- en drugsgebruik, gameverslaving en groepsdruk. In samenspraak met het onderwijs gaan we onderzoeken of intensivering van de preventielessen, door deze in twee schooljaren aan te bieden, wenselijk is. Ook bekijken we de mogelijkheid om het "Jongerevenement over preventieonderwerpen" te herhalen.

Uit de laatste Gezondheidsmonitor van de GGD (2016) blijkt dat 6% van de jongeren in Ooststellingwerf tussen 12 en 18 jaar ooit harddrugs heeft gebruikt (Friesland 4%). Vanuit integraal veiligheidsbeleid wordt uitvoering gegeven aan de aanpak rondom drugs. Deze aanpak wordt verwoord in het Uitvoeringsplan dat in de loop van 2018 zal worden vastgesteld. In dit plan wordt aandacht geschonken aan zowel de preventieve kant als de repressieve kant.

Vanuit de aanpak rondom drugs is samen met VNN een project gestart om het jongerenwerk, het Gebiedsteam en andere partners de tools te geven om beter te signaleren en door te verwijzen. Aan het eind van het project zullen de uitkomsten worden gedeeld.

Ontmoetingsplekken

Uit de Quest&Chats blijkt dat jongeren elkaar vooral willen ontmoeten tijdens activiteiten. We vragen Stichting Scala (Jongerenwerk, buurtcoaches) in kaart te brengen aan welke activiteiten precies behoefte is. Vervolgens kunnen we samen met de jongeren én hun ouders initiatieven en ideeën verder uitwerken en mogelijk maken.

Communicatie jongeren

Dit is meegenomen onder het kopje 'Visie Sociaal Domein' (Communicatiestrategie). Sinds 2013 communiceren wij met jongeren via de door +Participatie ontwikkelde Quests&Chats en hun online vragenlijsten. Met moderne tools weten zij jongeren structureel te betrekken bij beleidsontwikkeling.

Indicatiestelling voor zorg

In de huidige WMO- en Jeugdverordeningen is dit al geregeld.

Monitor Sociaal Domein handhaven

Dit is meegenomen onder het kopje 'Visie Sociaal Domein'.

Wat merkt de inwoner ervan

Weerbaarheid

Jongeren en hun ouders worden op een positieve manier 'verleid' om gezond(er) te leven. Jongeren met een gezonde leefstijl ontwikkelen zich beter en hebben minder ondersteuning en zorg nodig.

Ontmoetingsplekken

Jongeren ontwikkelen, samen met Stichting Scala, zelf hun activiteiten. Zo hebben zij meer te doen in hun dorp. Hierdoor is er ook geen overlast door hangjongeren.

Communicatie

Enkele malen per jaar bezoekt +Participatie de scholen voor voortgezet onderwijs om jongeren te vragen mee te denken over beleid.

WMO

Wat willen we bereiken

- We willen dat onze inwoners zo lang mogelijk op de door hen zelf gewenste plek kunnen wonen en hier zelf regie over hebben. Wij vinden dat kangoeroewoningen mogelijk moeten blijven.
- We willen mantelzorgers ondersteunen door te zorgen voor heldere informatievoorziening.
- We willen dat de gemeente een vangnet biedt voor mensen die niet de benodigde ondersteuning kunnen ontvangen.

Wat gaan we ervoor doen

Lang(er) thuis blijven wonen

Allereerst vinden wij dat kangoeroewoningen mogelijk moeten blijven. Verder zetten we ons in voor mantelzorgwoningen en andere vormen van langer zelfstandig thuis wonen. Daarnaast blijven we inwoners bewust maken van wat er (vanuit eigen kracht en met ondersteuning van het Gebiedsteam) nodig en mogelijk is om lang(er) thuis te blijven wonen. Bijvoorbeeld door projecten als 'Mijn huis op maat' en 'preventief huisbezoek ouderen'.

Heldere informatievoorziening

Dit nemen we mee in de te ontwikkelen communicatiestrategie (zie 'Visie Sociaal Domein'), zodat we op alle onderdelen transparant communiceren.

Vangnet

Wanneer iemand zorg nodig heeft, moet diegene meteen gebruik kunnen maken van algemene voorzieningen, indien het eigen netwerk niet (direct) beschikbaar is. Mantelzorg moet altijd veilig aanvoelen voor de zorgvrager en de mantelzorg. Als dat uiteindelijk niet het gewenste effect heeft dan is er voor iedereen die het echt nodig heeft een stevig vangnet.

Dorpsgesprekken

Voor alle onderdelen geldt dat we dorpsgesprekken voeren om onze Visie Sociaal Domein te ontwikkelen. Input daaruit nemen we weer mee in beleidsvorming.

Wat merkt de inwoner ervan

Door alle maatregelen hebben inwoners meer regie over onderwerpen als langer thuis wonen en mantelzorg. De inwoner die de benodigde ondersteuning niet kan ontvangen vanuit het eigen netwerk, lokale netwerk of via de algemene voorzieningen kan dan een beroep doen op een stevig vangnet.

Maatschappelijke activering

Wat willen we bereiken

- We willen brede aandacht voor eenzaamheid.
- We willen ruimte geven aan maatschappelijke welzijnsinitiatieven, zoals bijvoorbeeld welzijn dorpschaal Oldeberkoop. We willen dit faciliteren en actief zoeken naar (professionele) verbinding.
- We willen dat inwoners goed op de hoogte zijn van de initiatieven die er zijn. We willen dat hulpverleners actief worden geïnformeerd over initiatieven opdat zij de mensen aan wie zij zorg verlenen goed kunnen informeren. We willen dat de gemeente actief over initiatieven communiceert via haar online- en offline kanalen.

Wat gaan we ervoor doen

Eenzaamheid

We gaan met inwoners in gesprek over thema's die leven in de dorpen. Zelf snijden we het onderwerp 'eenzaamheid' aan. Ook betrekken we de resultaten van de hackathon over Eenzaamheid in Appelscha bij beleidsvorming en breiden mogelijk uit naar andere dorpen.

We doen ons best eenzame mensen te bereiken, met behulp van partners. Daarbij besteden we specifiek aandacht aan jongeren. Mogelijk krijgt het Gebiedsteam hierin ook meer taken.

Maatschappelijke welzijnsinitiatieven

We ondersteunen initiatieven en zoeken naar (professionele) verbinding. Te denken valt aan aanvullende financiering (tot een bepaalde grens) als andere mogelijkheden uitgenut zijn, maar ook door als netwerk partner partijen met elkaar te verbinden daar waar dat zelf nog niet is gelukt. Ook kijken we waar de samenhang is met bestaande initiatieven. Als maatschappelijke initiatieven 'vastlopen' kunnen we meedenken over mogelijke oplossingen.

Communicatie over initiatieven

We zorgen dat hulpverleners geïnformeerd worden over initiatieven. Zo kunnen zij dit weer doorgeven aan hun cliënten. Hiervoor zetten we onze on- en offline kanalen in. Dit nemen we mee in onze communicatiestrategie (zie 'Visie Sociaal Domein').

Wat merkt de inwoner ervan

Eenzaamheid

De problematiek rondom eenzaamheid wordt bespreekbaar en meer mensen zijn zich ervan bewust dat eenzaamheid in onze gemeente speelt. Er worden initiatieven opgestart waar inwoners gebruik van kunnen maken, met aandacht voor zingeving. De inwoner zal merken dat we samen met partners zichtbaar zijn in het veld, om eenzame mensen actief op te sporen.

Maatschappelijke welzijnsinitiatieven

Meer mogelijkheden voor de inwoner om mee te doen.

Communicatie over initiatieven

Inwoners zijn beter geïnformeerd over initiatieven.

Uitvoering Participatiewet

Wat willen we bereiken

- We willen het college oproepen om te komen met een plan van aanpak waarmee ondernemers in Ooststellingwerf worden gestimuleerd om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt zicht te geven op werk.
- We willen dat een onderzoek / monitor inzichtelijk maakt hoeveel inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt daadwerkelijk voor langere tijd aan het werk komen.

Wat gaan we ervoor doen

Ondernemers stimuleren

In het najaar van 2018 maken we een plan van aanpak, met daarin aandacht voor de volgende punten:

- Náást de al bestaande goede relaties, het netwerk uitbreiden en ondernemers informeren/stimuleren;
- Zorgen voor een goede opvolging en verbinding naar/met account- en casemanagers;
- Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt met elkaar afstemmen;
- Mensen met een uitkering begeleiden in het klaarstomen voor werk, met basis- en werknemersvaardigheden als startpunt;
- Rol van en verbinding met andere partners verhelderen, zoals het UWV en Caparis;
- Verbinding maken op de vlakken Onderwijs – Ondernemers – Overheid;
- Tegenprestatie uitvoeren op basis van maatwerk, in een breed maatschappelijk perspectief (zie ook 'Inkomensverstrekking').

Inzicht in aantal inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt

Hoeveel inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt daadwerkelijk voor langere tijd aan het werk komen wordt inzichtelijk met een monitor. Deze biedt informatie over in- en uitstroom. Nadruk ligt niet alleen op aantallen, maar ook op plaatsing in alle mogelijke constructies (dus bijvoorbeeld ook loonkostensubsidie, waarbij iemand niet uit de uitkering gaat).

Wat merkt de inwoner ervan

- Uitkeringsgerechtigden hebben meer perspectief op werk en kunnen meedoen.
- Ondernemers kunnen hun toenemende vraag naar arbeid beter invullen.

Dorpsbudgetten

Wat willen we bereiken

We willen de dorpsbudgetten voor alle inwoners in stand houden en indien gewenst uitbreiden.

Wat gaan we ervoor doen

We stimuleren initiatieven en ideeën vanuit de dorpen over leefbaarheid (in de breedste zin van het woord). En we maken ze mogelijk. Hiervoor werken de beleidsafdeling, de buitendienst en het Gebiedsteam samen met plaatselijke belangen en bewonerscommissies.

De dorpen mogen het bedrag vrij besteden. Bijvoorbeeld voor bankjes, extra activiteiten van plaatselijke verenigingen of initiatieven van bewoners. Lekker snel, zonder ingewikkelde aanvraagprocedures. Desgewenst kunnen ze het bedrag ook reserveren voor een grotere uitgave in een volgend jaar. Daarnaast kunnen ze het structurele budget gebruiken om andere fondsen aan te vragen, waarvoor co-financiering wordt gevraagd.

Wat merkt de inwoner ervan

Inwoners kunnen door het vrij te besteden budget (is in 2018 structureel verhoogd met € 25.000) eigen initiatieven bedenken en uitvoeren.

Inkomensverstrekking, armoedebeleid

Wat willen we bereiken

- We willen aandacht voor armoedebestrijding en vinden het belangrijk dat alle inwoners die hier recht op hebben op de hoogte zijn van de regelingen.
- We willen het huidige kwijtscheldingsbeleid handhaven.
- We verlangen een tegenprestatie van mensen in de bijstand op basis van maatwerk.
- We zetten op het gebied van armoedebestrijding in op het zo effectief en volledig mogelijk besteden van de budgetten die daarvoor beschikbaar zijn.

Wat gaan we ervoor doen

Aandacht voor armoedebestrijding

We doen extra ons best om mensen te bereiken. Daarvoor onderzoeken we de verschillende doelgroepen en hun behoeften.

Effectieve en volledige besteding budgetten

- We onderzoeken of de administratieve lasten omlaag kunnen en het aanvraagproces eenvoudiger (zie ook Programma 6, 'Regelgeving kritisch tegen het licht houden').
- We kijken hoe we meer maatwerk kunnen bieden bij de tegenprestatie (zie ook 'Uitvoering Participatiewet - plan van aanpak met ondernemers').
- We stellen kinderen en hun ouders in staat om mee te doen, zodat ze (later) meer kansen krijgen.

Begin 2019 komen we met de resultaten van ons beleid.

Wat merkt de inwoner ervan

Inwoners zijn goed geïnformeerd: zij weten wat de mogelijkheden zijn en waar zij terecht kunnen voor ondersteuning bij een laag inkomen.

Schuldhelpverlening

Wat willen we bereiken

- We willen het college oproepen om te onderzoeken of er meer of andere regelingen zijn die kunnen worden ingezet om inwoners met een schuld ruimte te geven hun schuld af te betalen.

Wat gaan we ervoor doen

Het onderzoek uitvoeren. Daarbij betrekken we ook onze eigen positie als schuldeiser. Zoals onze beperkingen vanuit wet- en regelgeving.

Wat merkt de inwoner ervan

De burger heeft meer mogelijkheden om van zijn schulden af te komen.

Adviesraad sociaal domein

Wat willen we bereiken

We willen de Adviesraad Sociaal Domein in stand houden.

Wat gaan we ervoor doen

We blijven de Adviesraad faciliteren om hun taak optimaal uit te voeren.

Wat merkt de inwoner er van

De inwoner kan zich laten vertegenwoordigen door de Adviesraad.

Programma 2. Welzijn en educatie

Kunst en cultuur

Wat willen we bereiken

- We willen kunst en cultuur bekend en toegankelijk maken voor met name kinderen en jongeren.
- We willen het cultureel erfgoed, inclusief de streektaal, beschermen en uitdragen.
- We willen dat kunst en cultuur een bindmiddel is voor de samenleving in Ooststellingwerf.
- We willen een faciliterende rol op het terrein van kunst en cultuur en ondersteunen initiatieven van burgers op dit vlak.
- We willen bestaande kunstwerken blijven onderhouden en de huidige regelingen continueren.
- We willen de huidige bibliotheekvoorzieningen behouden (verplaatst van Programma 2 - Onderwijs).

Wat gaan we ervoor doen

- Iedereen krijgt de kans en gelegenheid te participeren. Hierbij speelt het Kindpakket (Leergeld, Jeugdcultuurfonds en Jeugdsportfonds) een belangrijke rol, om de toegang voor elk kind financieel mogelijk te maken.
- Om het Stellingwerfs te stimuleren verwachten we initiatieven vanuit het veld, toegespitst op de vraag vanuit onze inwoners en organisaties, zoals het onderwijs.
- We faciliteren en stimuleren activiteiten en initiatieven. Van het veld vragen we cultureel ondernemerschap. Het is aan onderwijs en culturele instellingen om het aanbod te promoten.
- Het bestand van rijks- en gemeentelijke monumenten dragen we een warm hart toe. Dit willen we uitdragen door de Open Monumenten Dag jaarlijks mogelijk te maken in samenwerking met monumenteigenaren en vrijwilligers. Hiermee trekken we ook toeristen naar onze gemeente.
- Bestaande kunstwerken, bijvoorbeeld Hein Mader route en kunstwerken langs de weg, en (oorlogs)monumenten blijven we onderhouden, volgens de huidige regelingen.
- We behouden de huidige bibliotheekvoorziening.

Wat merkt de inwoner ervan

Kunst & cultuur is voor alle lagen van de bevolking toegankelijk. Een veelzijdig aanbod is ook een stimulans voor de economie. De toeristische sector heeft hier baat bij.

Onderwijs

Wat willen we bereiken

- We willen dat elk kind wordt gestimuleerd om een zwemdiploma te behalen. Waar nodig faciliteren we dat tot een bepaalde inkomensgrens (verplaatst naar Programma 2 - Sport).
- We willen vroegtijdig schoolverlaten voorkomen. We willen eraan bijdragen dat kinderen minimaal hun startkwalificatie behalen.
- We willen de samenwerking tussen instellingen binnen brede kindcentra stimuleren.
- We willen, in samenwerking met scholen en sportverenigingen, bewegen door kinderen stimuleren. Eventueel met inzet van buurtsportcoaches (verplaatst naar Programma 2 - Sport).
- We willen de huidige bibliotheekvoorzieningen behouden (verplaatst naar Programma 2 - Kunst en Cultuur).
- We willen de huidige voorzieningen voor laaggeletterden behouden en activiteiten, zoals het DigiTaalhuis, voortzetten.

Wat gaan we ervoor doen

Voorkomen vroegtijdige schoolverlaters

Het huidige beleid heeft deze inzet. Iedere jongere haalt een startkwalificatie. Is dit niet haalbaar, dan bieden we een passend traject aan om het hoogst haalbare niveau te bereiken. Met hulpverlening of begeleiding richting de arbeidsmarkt, inclusief opleiding.

Samenwerking tussen instellingen

Het huidige beleid stimuleert deze samenwerking. Zoals in de Brede School, een netwerk tussen partijen in en om de school. Zij hebben aandacht voor cognitief én sociaal-emotioneel leren. Daarnaast verzorgt het netwerk naschoolse activiteiten op het gebied van kunst, cultuur en bewegen. Dit is belangrijk voor de binding en sociale samenhang met het dorp of de wijk.

In Oosterwolde is sinds maart 2016 een Integraal Kindcentrum (IKC). Dit is een voorziening waar kinderen komen om te leren, spelen, ontwikkelen en ontmoeten. Vertrekpunt is de behoefte van het kind. Binnen het IKC werken onder andere het basisonderwijs, kinderopvang en de peuterspeelgroep (Scala) nauw samen.

Voorzieningen laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid belemmert veel inwoners om mee te doen. We werken eraan deze mensen te vinden.

Vervolgens ondersteunen we hen om te leren lezen, schrijven en rekenen. Dit doen we via de 3 lokale Digi-Taalhuizen, door deskundigheidsontwikkeling bij professionals en vrijwilligers en het Taalnetwerk.

We nemen verschillende maatregelen op taalachterstanden bij kinderen te voorkomen:

- we bieden Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) aan alle kinderen die dat nodig hebben;
- vanuit VVE-Thuis ondersteunen we ouders wiens kinderen een taalachterstand dreigen op te lopen;
- op alle peuterspeelgroepen en in de kinderopvang staan ten minste 2 gekwalificeerde pedagogische medewerkers, geschoold op taalniveau 3F;
- de peuterspeelgroepen, de kinderopvang en het basisonderwijs werken nauw samen. Zo is er een doorgaande lijn van de peutergroepen naar groep 1 en 2.

Wat merkt de inwoner ervan

Jongeren verlaten het onderwijs met een startkwalificatie. Daardoor hebben zij een sterke positie op de arbeidsmarkt. Jongeren die zonder startkwalificatie de school verlaten, bieden we een passend traject aan. Laaggeletterden voelen zich gesteund en krijgen kansen hun situatie te veranderen.

Sport

Wat willen we bereiken

- We willen bestaande sportaccommodaties behouden en zoveel mogelijk verduurzamen. We vragen het college om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om in deze verduurzaming te investeren. En eventueel een terugbetalingsregeling mogelijk te maken uit een deel van de opbrengst.
- We willen het college vragen om, in samenspraak met de dorpen, bewegen in de openbare ruimte te stimuleren, bijvoorbeeld door 'ommetjes' en het multifunctioneel inzetten van bestaande sportvelden.
- We willen het college vragen te onderzoeken wat maairobots kunnen betekenen voor de exploitatie en kwaliteit van de huidige sportvelden.
- We willen de huidige sportstimuleringsregelingen voor iedereen tot 18 jaar, tot een bepaalde inkomensgrens, behouden.
- We willen het college vragen te verkennen wat de mogelijkheden zijn om iedereen vanaf 18 jaar, tot een bepaalde inkomensgrens, gratis te laten sporten. In ruil voor vrijwilligerswerk voor de sportvereniging.
- We willen dat elk kind wordt gestimuleerd om een zwemdiploma te behalen. Waar nodig faciliteren we dat tot een bepaalde inkomensgrens (verplaatst van Programma 2 - Onderwijs).
- We willen, in samenwerking met scholen en sportverenigingen, bewegen door kinderen stimuleren. Eventueel met inzet van buurtsportcoaches (verplaatst van Programma 2 - Onderwijs).

Wat gaan we ervoor doen

Bestaande sportaccommodaties behouden en zoveel mogelijk verduurzamen

We onderzoeken in 2019 welke mogelijkheden er zijn om in verduurzaming te investeren. En of er een terugbetalingsregeling mogelijk is uit een deel van de opbrengst.

Bewegen in openbare ruimtes stimuleren

We gaan in gesprek met de dorpen: welke behoeften zijn er en welke mogelijkheden ziet men om bewegen in de openbare ruimte te stimuleren? Hierbij maken we zoveel mogelijk gebruik van dat wat er al is (faciliteiten, verenigingen, activiteiten, buurtsportcoaches). Het onderwerp kan aan de orde komen in de wijk- en dorpsgesprekken die dit jaar gehouden worden in het licht van de Visie Sociaal Domein.

Maairobots

Het lopende contract voor het onderhoud van de sportvelden loopt nog een aantal jaren. Vóór het einde van deze contractperiode doen we een pilot met maairobots. Dan weten we welke voordelen dit kan bieden.

Sportstimulering tot 18 jaar

De huidige sportstimuleringsregelingen blijven bestaan.

Sportstimulering vanaf 18 jaar

We overleggen met de sportverenigingen over de kansen en (on)mogelijkheden voor vrijwilligerswerk binnen hun vereniging in ruil voor gratis sporten. Als die er zijn, onderzoeken we hoe we hen daarbij kunnen ondersteunen.

Ieder kind een zwemdiploma

Ouders met een laag inkomen kunnen al aanspraak maken op de Stichting Leergeld voor zwemlesvergoeding. Daarnaast kunnen sommige kinderen niet naar zwemles door bijvoorbeeld tijdgebrek of geen vervoer. Daarom overleggen we met naschoolse opvang over mogelijkheden om zwemles op te nemen in hun programma.

Bewegen door kinderen

We zetten buurtsportcoaches in. Deze willen we behouden. Daarnaast ontwikkelen we een breed programma om een gezonde leefstijl te stimuleren (zie 'Volksgezondheid').

Wat merkt de inwoner ervan

- Inwoners kunnen gebruikmaken van toekomstbestendige sportvoorzieningen in de buurt.
- Er zijn veel mogelijkheden om te bewegen in de openbare ruimte.
- Bij een laag inkomen zijn er financiële regelingen om kinderen en jongeren onder de 18 jaar toch te laten sporten.
- Sportstimulering door onder andere de buurtsportcoaches.

Volksgezondheid

Wat willen we bereiken

- We willen goede en veilige zorg voor al onze inwoners.
- We vragen het college om, in samenspraak met alle betrokken partijen, te onderzoeken hoe we kunnen komen tot een integrale aanpak voor de verbetering van de leefstijl.
- We willen de huidige vervoersvoorzieningen voor ouderen en gehandicapten behouden.

Wat gaan we ervoor doen

Goede en veilige zorg

We zetten in op een aantal onderwerpen:

- In het project de Vitale Regio werken we samen met De Friesland Zorgverzekeraar, de GGD, de gemeente en partners uit het gezondheidscentrum en de doelgroep zelf aan een contextuele aanpak van laaggeletterdheid.
- In 2018 kijken wij met de OWO-gemeenten hoe wij het contractmanagement voor de lokaal ingekochte zorg kunnen verbeteren. De kwaliteitsborging Sociaal Domein wordt herijkt.
- Binnen het Escalatieplatform werken we met verschillende organisaties samen om inwoners met zeer complexe problematiek te ondersteunen.

Verbetering leefstijl

In de zomer van 2018 maken wij samen met de GGD een analyse op basis van de Gezondheidsmonitor 2016. We kijken naar de gezondheidsverschillen per leeftijdsgroep en regio (overgewicht, laaggeletterdheid, alcohol & drugs, etc.). Ook onderzoeken we waar op lange termijn de meeste gezondheidswinst te behalen valt. Op basis van deze analyse maken we een goede aanpak, in overleg met de dorpen en onze stakeholders. We zetten in op gezonde generaties.

Vervoersvoorzieningen

Goede vervoersvoorzieningen is een voorwaarde om mee te kunnen doen in onze samenleving.

- De openbaar vervoersvoorzieningen blijven minimaal op het huidige niveau. In 2018 inventariseren we de haltevoorzieningen van het openbaar vervoer. Op basis hiervan stellen we een uitvoeringsplan op. Waar mogelijk verbeteren we de haltevoorzieningen van het openbaar vervoer.
- De pilot Drive (vervoer dagbesteding door vrijwilligers op taxi's) wordt geëvalueerd en mogelijk uitgebreid.
- Het huidige WMO-vervoer loopt naar tevredenheid en behouden we.

Wat merkt de inwoner ervan

Goede en veilige zorg

- Het gezondheidscentrum is voor iedereen begrijpelijk en toegankelijk. Ook voor mensen die minder goed kunnen lezen en schrijven.
- Inwoners krijgen betere zorg, omdat de gemeente aan de achterkant meekijkt/stuurt op de kwaliteit.
- Inwoners krijgen sneller en beter afgestemde zorg dankzij het Escalatieplatform.

Verbetering leefstijl

Naar aanleiding van de analyse van de GGD op basis van de gezondheidsmonitor en de dorpsgesprekken (Visie Sociaal Domein) merkt de inwoner dat verschillende acties in de gemeente plaatsvinden om de gezondheid van inwoners te bevorderen.

Vervoersvoorzieningen

- Vernieuwde en waar mogelijk verbeterde en veilige bushaltevoorzieningen.
- Drive biedt inwoners meer mogelijkheden voor vervoer naar dagbesteding. En op termijn mogelijk naar meer voorzieningen.
- Ondanks beperkingen kunnen inwoners op een goede manier reizen. Wmo vervoer blijft qua actie radius hetzelfde.

Programma 3. Ruimtelijke en economische ontwikkeling

Visie op demografische ontwikkelingen

Wat willen we bereiken

We willen dat er op korte termijn een visie wordt geformuleerd door het college over de wijze waarop de gemeente kan anticiperen op de demografische ontwikkelingen.

Wat gaan we ervoor doen

In het eerste kwartaal van 2019 stellen we een Plan van Aanpak op om tot een visie te komen. Hierin staat ook hoe we inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en de gemeenteraad daarbij betrekken.

Wat merkt de inwoner ervan

Na vaststelling van het PvA betrekken we de inwoners bij het opstellen van de visie.

Recreatie en Toerisme

Wat willen we bereiken

- We willen de promotie en marketing van Regio Appelscha 3.0 voortzetten.
- We willen inzetten op het ontwikkelen van werkgelegenheid in de recreatieve sector.
- We willen inzetten op het behoud en de versterking van recreatie en toerisme, passend bij de aard en schaal van de gemeente en de ruimtelijke kwaliteit.
- We willen inzetten op regionale samenwerking. We willen over grenzen heen kijken.

Wat gaan we ervoor doen

We gaan door met de promotie en marketing van Appelscha Regio 3.0. Daarnaast doen we het volgende:

- We vergroten de aantrekkingskracht van het gebied onder meer door kwaliteitsverbeteringen door te voeren. Zo wordt de vraag naar toeristische voorzieningen - en daarmee de werkgelegenheid - groter;
- We zorgen voor meer samenwerking tussen onderwijs en toerisme/recreatie;
- We benutten bestaande natuur voor de beleving. Daarnaast zorgt wilde natuur voor aantrekking van andere doelgroepen.
- We versterken het toeristische fietspadennetwerk.
- We werken meer samen met onze regionale partners.
- We helpen burgers en ondernemers om initiatieven te starten.
- We maken initiatieven mogelijk die beleving van het gebied versterken.

Wat merkt de inwoner ervan

- Inwoners mogen meedenken over en dragen bij aan toeristische ontwikkelingen.
- Het aantal toeristen neemt toe.
- Er komen meer banen in de recreatieve en toeristische sector.
- Inwoners profiteren van de goede recreatieve voorzieningen.

BioBased Economy

Wat willen we bereiken

- We willen de ingezette koers van BioBased Economy voortzetten en de stimulerende rol van de gemeente voortzetten.
- We vragen het college in te zetten op het binnenhalen van bedrijven die passen binnen BioBased Economy en te stimuleren dat reeds hier gevestigde bedrijven zich hierin ontwikkelen.

Wat gaan we ervoor doen

Ingezette koers voortzetten en ondersteunen

Hiervoor hebben we ons BBE programma. Gezamenlijk met ondernemers, onderwijs en overheid pakken we projecten uit het programma op. Ook starten we nieuwe projecten.

Bedrijven binnenhalen en bestaande helpen te ontwikkelen in BBE

Bedrijven halen we binnen als we ze iets te bieden hebben. Daarvoor ontwikkelen we het Biosintrum, dat in 2019 gereed voor gebruik is. Dit is ons *unique selling point*. Natuurlijk kunnen ook bestaande bedrijven hiervan gebruikmaken.

Wat merkt de inwoner ervan

- Op de lange termijn zorgt BBE voor meer banen. Zowel voor praktijkgericht- als hoger opgeleiden.
- Als gemeente dragen we zichtbaar de BBE-ambities en -identiteit uit.

Werkgelegenheid

Wat willen we bereiken

- We willen onze energie richten op hier reeds gevestigde bedrijven. Als bedrijven zich in onze gemeente willen vestigen, moeten we ervoor zorgen kwaliteit te leveren. We besteden aandacht aan de kwaliteit van bedrijventerreinen.
- We willen dat er aandacht is voor de (her)ontwikkeling van alle bedrijventerreinen in onze gemeente.
- We willen een gunstig vestigingsklimaat bevorderen.
- We willen een visie formuleren om reeds gevestigde bedrijven te behouden en nieuwe bedrijven aan te trekken.
- We willen blijven investeren in de rol van de bedrijvencontactfunctionaris.
- We willen startende ondernemers en zzp'ers stimuleren en de weg wijzen.
- We willen het lokale aanbestedingsbeleid continueren.
- We willen leer-werktrajecten stimuleren.

Wat gaan we ervoor doen

Bedrijventerreinen

- We eisen veel kwaliteit op het Ecommunitypark; de acquisitie is niet een zaak van de gemeente maar van de ontwikkelaar, daar waar mogelijk ondersteunen we de ontwikkelaar.
- We investeerden de afgelopen jaren al veel in de kwaliteit van bedrijventerreinen. Dit houden we op peil.
- We zetten ons in om leegstand te voorkomen. Bijvoorbeeld door terughoudend te zijn bij de uitgifte van nieuwe kavels. Eerst wordt het aanbod van bestaande panden onder de aandacht gebracht.

Gunstig vestigingsklimaat

We bevorderen het vestigingsklimaat door aandacht en klantvriendelijkheid. Aan dit laatste aspect besteden we de komende 4 jaar extra aandacht:

- We bezoeken veel bedrijven.
- We organiseren jaarlijks 1 of 2 ondernemersbijeenkomsten.
- We blijven lid van diverse ondernemersverenigingen en bezoeken hun activiteiten zoveel mogelijk.
- We bezoeken ook andere netwerkbijeenkomsten.
- We blijven lid van de businessclub van SC Heerenveen.

Bedrijfscontactfunctionaris en ondernemers voorlichten

De bedrijvencontactfunctionaris blijft de komende jaren de spil tussen de ondernemers en de gemeente. Hij blijft ook startende ondernemers/zzp'ers voorlichten.

Aanbestedingsbeleid

We wijzen het aanbestedingsbeleid niet. We controleren of het beleid ook correct wordt uitgevoerd.

Leer-werktrajecten

We stimuleren leer-werktrajecten, zowel in de eigen organisatie als daarbuiten. Hierbij krijgen we hulp van het bedrijfsleven.

Wat merkt de inwoner ervan

Hetzelfde aantal óf meer banen, en dus meer besteedbaar inkomen voor meer mensen. Mensen geven meer uit, waar ondernemers weer van profiteren. Voorzieningen blijven of er komen er meer bij. Zo ontstaat een domino-effect, dat leidt tot grotere tevredenheid bij burgers en ondernemers.

Verkeer, wegen en groen

Wat willen we bereiken

- We willen de extra investeringen op onderhoud wegen, zoals in de Meerjaren Onderhouds Planning wegen is vastgesteld, structureel doorzetten en uitvoeren.
- We zorgen voor veilige fietspaden, wegen en kruisingen.
- We willen aandacht voor groen in de dorpen. In de komende periode stellen we een biodiversiteitsplan vast (verplaatst naar Programma 3 - Milieu 2030 CO2 neutraal, zonneweides).

Wat gaan we ervoor doen

Wegen & Verkeersveiligheid

- We blijven wegen onderhouden. De structurele extra investeringen worden daarbij betrokken.
- We inventariseren in 2018 waar onveilige verkeerssituaties zijn. Vervolgens maken we een plan om ze veiliger te maken.
- We maken de resultaten van de bermeninventarisatie kenbaar en stellen een uitvoeringsprogramma op.
- We vervangen bruggen en oevervoorzieningen die de komende 4 jaar aan het einde van hun levensduur zijn.
- Als het nodig is, ontmoedigen we verkeer om het onderliggend wegennet van de N381 te gebruiken.
- We maken een plan om de verkeersveiligheid van onder meer de fietsroutes Oldeberkoop-Makkinga en Appelscha-Ravenswoud te verbeteren.

Openbaar Groen

- We voorkomen onveilige situaties met bomen zoveel mogelijk. Hiervoor doen we eerst een 0-meting. Op basis daarvan maken we een MeerjarenOnderhoudsPlanning voor bomen (MOP-bomen).
- De eikenprocessierups is sterk in opkomst. We houden dit in de gaten en blijven bestrijden om de overlast te beperken. Daarvoor doen we in 2019 een proef door middel van het ophangen van koolmezenkastjes langs wegen en fietspaden die veel worden gebruikt door schoolgaande kinderen. Hierbij betrekken we in het kader van burgerparticipatie de leerlingen van deze scholen zoveel mogelijk. Indien deze proef succesvol blijkt, breiden we deze methode uit.

Riolering & Water

- We geven doelmatig, efficiënt en rechtmatig invulling aan de afvalwater-, hemelwater en grondwaterzorgplicht. De wijze waarop we dat doen is omschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Vanaf 2019 wordt een nieuw GRP 2020-2024 opgesteld.

Wat merkt de inwoner ervan

Wegen & Verkeersveiligheid

- De gebruikers merken en zien dat de kwaliteit verbetert.
- De verkeersdeelnemers merken en zien dat de verkeersonveilige situaties aangepakt en verkeersveiliger worden.
- De weggebruikers merken en zien dat de bermen in goede staat zijn.
- De gebruikers merken en zien dat verouderde bruggen en oevervoorzieningen vervangen worden.
- De gebruikers en bewoners merken dat het verkeer, indien nodig, ontmoedigd wordt om het onderliggend wegennet te gebruiken.
- De weggebruikers merken en zien dat de fietsroutes veiliger worden.

Openbaar Groen

- De gebruikers van de openbare ruimte maken gebruik van fietspaden en wegen waarlangs veilige bomen staan.
- De gebruikers van de openbare ruimte worden gewaarschuwd voor de aanwezigheid van de eikenprocessierups.

Riolering & Water

- Inwoners maken gebruik van een veilig, functioneel, heel en schoon afvalwaterafvoersysteem.
- Inwoners ervaren zo weinig mogelijk overlast en schade door extreme neerslag en/of de grondwaterstand.

Milieu 2030 CO2 neutraal, zonneweides

Wat willen we bereiken

- We willen organisaties zoals bijvoorbeeld De Eendracht en DO! ondersteunen en betrekken bij het behalen van de milieudoelstellingen.
- We willen duurzaamheid bevorderen en faciliteren.
- We willen de bewustwording over duurzaamheid bevorderen.
- We willen het beleid rondom zonneparken herzien, als de provincie meer ruimte geeft in het buiten-gebied. Voorwaarde is dat zonneparken goed worden ingepast in de omgeving, dat inwoners goed worden geïnformeerd en dat er wordt gestreefd naar draagvlak.
- We willen aandacht voor groen in de dorpen. In de komende periode stellen we een biodiversiteitsplan vast (verplaatst van Programma 3 - Verkeer, wegen en groen).

Wat gaan we ervoor doen

- We faciliteren, stemmen af en werken samen met externe partijen zoals de stichting DO! en energiecoöperatie 'de Eendracht' bij uitvoering van projecten op het terrein van duurzame energie.
- In samenwerking met SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland) bieden we van laagrentende leningen aan voor duurzame initiatieven, als de duurzaamheidslening, de blijverslening, de verzilverlening en een algemene stimuleringsregeling voor duurzame initiatieven zoals de postcoderoosregeling.
- Nieuwe projecten uitvoeren en bestaande projecten continueren voor inwoners ter verbetering van bewustwording en vergroting van inzicht op het terrein van verduurzaming.
- We bevorderen, faciliteren en doen onderzoek naar (nieuwe) mogelijkheden voor duurzame opwekking van energie in Ooststellingwerf.
- Pilots voorstellen als introductie kleine windmolens, lokale opslag van duurzaam opgewekte energie los van het netwerk en met studenten en ondernemers onderzoek doen naar de mogelijkheden van waterstof.
- Mocht de provincie haar beleid ten aanzien van zonneparken wijzigen, zullen we ons lokaal beleid hierop aanpassen, waarbij draagvlak in de buurt en de landschappelijke inpassing in de omgeving voorop staat.
- De opgave van het energieverbruik in Ooststellingwerf toegankelijk, inzichtelijk en raadpleegbaar maken voor inwoners en ondernemers.
- In de tweede helft van 2018 starten we een breed participatief traject op om te komen tot een biodiversiteitsplan.
- Samen met het basisonderwijs en diverse lokale partijen zetten we een meerjarig schoolbreed programma op voor duurzaamheidseducatie. We maken afspraken over verdeling van de uitvoeringskosten.

Wat merkt de inwoner ervan

- Meer (financiële) mogelijkheden om aan de slag te gaan met duurzaamheid.
- Steeds meer mensen treffen (zichtbaar) duurzame maatregelen. Zoals isolatie van de woning of de aanleg van zonnepanelen.
- Inwoners worden betrokken bij het maken van het biodiversiteitsplan.
- Basisschoolkinderen krijgen structureel les over duurzaamheid.
- Alle basisschoolkinderen in de gemeente doen ieder jaar mee aan een leuk project over duurzaamheid. Familie en burens worden betrokken bij huiswerk of presentaties.

Afval

Wat willen we bereiken

- We vragen het college om te onderzoeken wat de gevolgen en mogelijkheden zijn van het heroverwegen van het besluit Diftar+.
- We willen op zaterdag ruimere openingstijden van de milieustraat.
- We vragen het college ons te informeren over de mogelijkheid om het slagboomtarief te verlagen en de financiële consequenties daarvan voor ons inzichtelijk te maken.
- We vragen het college te onderzoeken wat de mogelijkheden voor luierinzameling zijn.
- We willen een bewustwordingscampagne organiseren om samen met onze inwoners zwerfafval terug te dringen en onze afvalstromen beter te scheiden.

Wat gaan we ervoor doen

- Scenario's voor heroverweging Diftar+ onderzoeken en beschrijven en worden in het najaar van 2018 aan u aangeboden.
- In het voorjaar 2019 starten we met een onderzoek naar mogelijkheden van verruiming van de openingstijden op de milieustraat.
- We onderzoeken de mogelijkheden om het slagboomtarief te verlagen. De uitkomsten hiervan ontvangt u in het najaar van 2018. Op basis hiervan zullen de tarieven voor 2019 ter vaststelling aan u worden voorgelegd.
- De ontwikkelingen in de gescheiden inzameling van luiers volgen we op de voet. Op dit moment zijn er nog geen verwerkingsmogelijkheden.
- We gaan de bestaande projecten uit het beleids- en uitvoeringsprogramma aanpak zwerfafval 2014-2022 continueren. Voor het verbeteren van afval scheiden loopt de Friese communicatie campagne 'Sortibak, samen halen we alles eruit'. Daarnaast hebben we een 'eigen' campagne 'Afval scheiden, dat loont'. Deze is in maart 2018 gestart. Beide campagnes hebben niet een einddatum.

Wat merkt de inwoner ervan

- Diftar+: wel of geen wijziging in de Diftar+-afrekensystematiek.
- Milieustraat: meer service door passende openingstijden.
- Slagboomtarief: verlaging van de slagboomtarieven betekent een verschuiving in de verrekening van kosten afvalinzameling naar het vaste tarief afvalstoffenheffing.
- Zwerfafval: inwoners roepen we regelmatig op mee te doen aan inzamelacties. We stellen vrijwilligers aan die zwerfafval opruimen. Met basisscholen houden we jaarlijks de Himmelmike. Met het voorgezet onderwijs doen we zwerfafvalprojecten.
- Afval scheiden: de milieustraat aan de Nanningaweg richten we optimaal in voor het scheiden van afvalstromen.

Bouwen en wonen

Wat willen we bereiken

- We blijven inzetten op inbreiding vóór uitbreiding. We kiezen daarbij voor het behoud van ruimtelijke kwaliteit.
- We willen aandacht voor sociale woningbouw zoals benoemd in de Woonvisie.
- We willen dat de uitvoeringsprogramma's van de Woonvisie voortvarend worden ontwikkeld en aan de raad worden voorgelegd ter vaststelling.

Wat gaan we ervoor doen

Ruimtelijke kwaliteit behouden

We wegen nieuwe woningbouw zorgvuldig af. Hiervoor is een Afwegingskader woningbouw Ooststellingwerf opgesteld. Binnen het Afwegingskader woningbouw Ooststellingwerf willen we ruimte bieden aan experimentele woningbouw om duurzaamheid te bevorderen.

Sociale woningbouw

- We maken jaarlijks prestatieafspraken met de corporaties.
- We ondersteunen particuliere initiatieven om vrijvallende sociale woningbouw beschikbaar te houden voor de doelgroep.
- We staan open voor alternatieve vormen van sociale huur, zoals wooncoöperaties.

Uitvoeringsprogramma's

Samen met de betrokken partijen voeren we de programma's van de Woonvisie uit. Focus ligt daarbij op nieuwbouw, duurzaamheid, wonen/welzijn/zorg, betaalbaarheid & beschikbaarheid en leefbaarheid.

Wat merkt de inwoner ervan

- Inwoners zien dat er een vastgesteld afwegingskader is voor nieuwbouw (initiatieven).
- Inwoners zien dat er ruimte is voor particuliere initiatieven voor de instandhouding van de sociale woningbouw.
- Inwoners zien dat het college zich maximaal inspant zodat de burger snel een sociale woning kan vinden.
- Inwoners zien dat er kavels in de verkoop staan.
- Inwoners zien dat we Ooststellingwerf promoten als woonregio.

Omgevingswet, bestemmingsplannen

Wat willen we bereiken

We willen duidelijke kaders stellen met betrekking tot de Omgevingswet.

Wat gaan we ervoor doen

Medio 2017 is het Uitvoeringsprogramma Omgevingswet Ooststellingwerf 2017 - 2018 vastgesteld. In dit programma zijn drie uitvoeringslijnen benoemd (I & A, P & O en Beleid & Uitvoering). Ten behoeve van deze uitvoeringslijnen zijn in het uitvoeringsprogramma 25 concrete uitvoeringsprojecten benoemd die tijdens de looptijd van het programma opgepakt worden. Het eerste omvangrijke project uit het uitvoeringsprogramma is het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie. In deze visie wordt op hoofdlijnen de koers en ambitie voor de komende jaren neergelegd met betrekking tot de fysieke leefomgeving. Hoe we het proces rondom deze nieuwe Omgevingsvisie gaan insteken zal uitgewerkt worden in een specifiek toegesneden plan van aanpak. Dit plan van aanpak zal er na de zomervakantie 2018 liggen en wordt uiteindelijk ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. Daarna kan er daadwerkelijk een start gemaakt worden met het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie. Naast het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie zal bekeken worden of er een pilot omgevingsplan binnen onze gemeente opgestart kan worden. Daarnaast wordt er binnen de organisatie voorgesorteerd op de digitale vereisten die de nieuwe Omgevingswet met zich meebrengt.

Wat merkt de inwoner ervan

Voor elke inwoner van de gemeente Ooststellingwerf moet het straks duidelijk zijn waarvoor de gemeente staat met betrekking tot de fysieke leefomgeving en hoe zij dit de komende jaren wil gaan bereiken. Hierbij streeft de gemeente ernaar om, als het even kan, overbodige regels te laten vervallen. De dialoog met inwoners en gemeente en inwoners onderling zal daarbij gestimuleerd worden.

Glasvezel

Wat willen we bereiken

We willen er maximaal op inzetten dat bijvoorbeeld DFM Op Glas de grijze gebieden meeneemt bij de aanleg van glasvezel in de witte gebieden.

Wat gaan we ervoor doen

We willen dat ook de grijze gebieden glasvezel krijgen. Voorwaarde is dat de aanleg in de witte gebieden hierdoor geen vertraging oploopt. Hierover zijn we in gesprek met alle partijen.

Wat merkt de inwoner ervan

Nóg meer inwoners en ondernemers kunnen van glasvezel gebruikmaken.

Programma 4. Strategische projecten

Venekoten Centrum Oosterwolde

Wat willen we bereiken

- We willen dat de uitvoering van het centrumplan Oosterwolde volgens plan wordt afgerond.
- We willen dat inwoners, ondernemers en vastgoedeigenaren een duidelijke stem krijgen bij de herinrichting en planontwikkeling van de Stationsstraat.

Wat gaan we ervoor doen

We gaan in gesprek met inwoners/consumenten, winkeliers en vastgoedeigenaren: over welke functie de Stationsstraat moet hebben en welke inrichting daarbij past. Dit doen we zodra het project Verbetering Detailhandelsstructuur Oosterwolde is afgerond. Dus als de Lidl verplaatst is naar de Dertien Aprilstaete, inclusief het omliggend parkeerterrein. Want dan hebben we goed zicht op het parkeergedrag, de verkeersstromen en het consumentengedrag. Dan kijken we ook naar de kop Stationsstraat en het parkeerterrein Stipeplein-Zuid.

Wat merkt de inwoner ervan

Ruimte om mee te denken en praten. En afhankelijk van de uitkomsten: mogelijk een aanpassing van de openbare ruimte.

Masterplan regio Appelscha

Wat willen we bereiken

- We willen dat de uitvoering van het Masterplan Appelscha volgens plan wordt afgerond.
- We willen dat er een integrale visie wordt ontwikkeld op de ruimtelijke ontwikkeling van Appelscha waarin lopende projecten een plek krijgen.
- We willen onderzoeken in hoeverre toeristenbelasting kan terugvloeien naar de sector.

Wat gaan we ervoor doen

Ambities Masterplan Appelscha

- We ronden het Masterplan af volgens plan, waarbij we inzetten op een forse impuls voor de recreatieve sector en toeristische attracties in Ooststellingwerf. Het streven naar een hoge notering in de top van nationale toeristische attracties blijft bestaan. De ambitie om voor 2025 in de top 10 te komen achten we niet realistisch.
- De coöperatie (in oprichting) faciliteren. Doel van de coöperatie: meer recreatie en toerisme door meer samenwerking tussen ondernemers en gebiedsgerichte promotie.
- Meer beleefbaarheid en toegankelijkheid van het Nationaal Park DrentsFrieseWold. Daarvoor investeren in natuur, recreatie en ondernemerschap. Onze rol is betrokken partijen verbinden.
- Voor het Fochteloerveen geldt hetzelfde. Hier komt in 2018 een uitvoeringsprogramma voor.

Visie-ontwikkeling

- We maken een Plan van Aanpak om de visie te ontwikkelen. Hierbij betrekken we gemeentelijke partijen op het gebied van werken, wonen, recreëren en ondernemen. Maar we willen ook belanghebbende partijen in het dorp betrekken.
- We willen een uniek thema bedenken dat verbindend werkt en Appelscha tot recreatief middelpunt van Noord-Nederland maakt.
- We gaan onderzoek doen naar de (jaarlijkse) gemeentelijke lasten voor recreatie en toerisme in relatie tot de opbrengst toeristenbelasting. Hierover informeren wij u.

Tot slot blazen we het project 'Natuur-economische verbinding Drents Friese Wold en Fochteloerveen' nieuw leven in. We koppelen dit aan het programma voor natuurinclusieve landbouw. Zo ontstaan nieuwe kansen. Hierbij gebruiken we ook de ideeën van de Snelkookpansessie 2016.

Wat merkt de inwoner ervan

- Meer werkgelegenheid in toerisme en recreatie. Waardoor ook voorzieningen kunnen blijven.
- Als de natuurgebieden voor recreatie beter worden, wordt ook de woonomgeving aantrekkelijker.

- Inwoners worden nauw betrokken bij ontwikkelingen in het gebied. Zo ontstaat trots en binding.

Biosintrum

Wat willen we bereiken

- We zien het Biosintrum als een uniek voorbeeld voor de verdere ontwikkeling van de BioBased Economy in Ooststellingwerf.
- We willen dat door de komst van het Biosintrum Mbo-studenten en Hbo-studenten naar Ooststellingwerf komen om onderwijs te volgen.
- We willen dat het Biosintrum ook een plek is voor toeristen en recreanten in onze gemeente.

Wat gaan we ervoor doen

- Het Biosintrum maken we tot unique selling point van de BioBased Economy (BBE) in Ooststellingwerf. Allereerst door voor het bouwen biobased materialen te gebruiken. Daarnaast inspireert het gebouw om nieuwe BBE-initiatieven te ontwikkelen. Vanuit onze rol helpen we onderwijs en bedrijfsleven deze te ontplooiën.
- Het Biosintrum nemen we op in de fietsknooppuntenroute. In het gebouw komt ook een restaurant, toegankelijk voor toeristen. Daarnaast maken van een waterverbinding op het park en een fietsbrug langs de weg Venekoten. Zo wordt het geheel interessant voor toeristen.
- De uiteindelijke organisatie van het Biosintrum ligt bij de stichting Biosintrum.

Wat merkt de inwoner ervan

- Het Biosintrum en de gezamenlijke projecten zorgen op termijn voor een economische impuls voor de hele gemeente. Met name door meer toeristen, recreanten en studenten en een toename van werkgelegenheid.

Participatie

Wat willen we bereiken

- We willen dat de gemeente komt met concrete voorstellen om inwoners actief te bereiken, te betrekken en ideeën op te halen.
- We willen dat participatie in elk raadsvoorstel een eigen paragraaf krijgt waarin staat hoe inwoners worden bereikt en betrokken.
- We willen dat inwoners ruimte voelen en krijgen om met eigen initiatieven te komen.
- We willen als raad meer in gesprek met inwoners en samen onderzoeken wat de mogelijkheden zijn.

Wat gaan we ervoor doen

Participatie is nadrukkelijk opgenomen in het raads- en coalitieprogramma en in de begroting 2018-2021. Ook is er de notitie 'Participatie in Ooststellingwerf, samen aan de slag!'. Dat betekent dat we burgerinitiatieven ondersteunen en faciliteren.

In de afgelopen jaren is al veel ervaringen opgedaan met vormen van burgerparticipatie. Nu gaan we een stap verder, door actief in te zetten op overheidsparticipatie.

Wat merkt de inwoner ervan

Inwoners voelen en krijgen ruimte voor eigen initiatieven. Op verschillende manieren:

- Materiële ondersteuning, bijvoorbeeld door materialen en vergaderruimtes beschikbaar te stellen;
- Ambtelijke ondersteuning (meedenken) om initiatieven verder te helpen;
- Door ons netwerk in te schakelen en partijen met benodigde expertise in contact te brengen;
- Geld voor projecten, zoals via het Fonds Ooststellingwerf;
- Geld voor onder andere projectleiders/aanjagers bij de stichting DO! en Oosterwolde Promotions (centrumontwikkeling).

Fonds Ooststellingwerf

Wat willen we bereiken

We zien het Fonds Ooststellingwerf als onderdeel van de ontwikkeling van participatie in onze gemeente en willen het proces en de resultaten jaarlijks evalueren.

Wat gaan we ervoor doen

We gaan door met het Fonds Ooststellingwerf in 2018-2021. In iets aangepaste vorm, zodat we meer initiatieven bereiken en ondersteunen. In de 2e helft van 2018 stellen we de aanvraagtermijn open.

Ook starten we in 2018 en 2019 een pilot met een regiobudget van € 50.000,-. De regio's kunnen dat gebruiken voor dorpsoverstijgende plannen. Evaluatie en de aanwezigheid van plannen bij de overige regio's leidt wel of niet tot een vervolg van het regiobudget.

Wat merkt de inwoner ervan

Inwoners kunnen ideeën en initiatieven aandragen. Een deel daarvan wordt uitgevoerd in dorpen en wijken. Ook regionaal zijn er projecten en activiteiten, (mede) mogelijk gemaakt door middel van het Fonds.

Strategische ontwikkeling

Wat willen we bereiken

Wij willen de visie sociaal domein, de omgevingsvisie, participatie, de visie demografische ontwikkeling en de aanleg snel internet in de begroting onder het kopje strategische ontwikkeling terugzien.

Wat gaan we ervoor doen

We verplaatsen de genoemde onderdelen bij de Programmabegroting 2019-2022.

Wat merkt de inwoner ervan

We verplaatsen de genoemde onderdelen bij de Programmabegroting 2019-2022.

Programma 5. Openbare orde en veiligheid

Integrale veiligheid

Wat willen we bereiken

- We willen richting scholen en ouders inzetten op preventie en voorlichting over drugs- en alcoholgebruik.
- We willen een uitvoeringsprogramma tot bestrijding van overlast inzake drugs en alcohol.
- We willen rondom scholen een inventarisatie van de verkeersveiligheid zowel qua fysieke inrichting als gedrag, voor zover de gemeente daar invloed op kan uitoefenen.
- We willen de komende periode een handhavingsbeleidsplan ontwikkelen en vaststellen.
- We willen het college de opdracht geven om een uitvoeringsplan handhaving parkeren aan de raad voor te leggen.

Wat gaan we ervoor doen

Uitvoeringsprogramma drugs en alcohol

In het najaar van 2018 is er een uitvoeringsprogramma gemaakt. Daarin staat wat we doen - samen met partners - tegen overlast door drugs en alcohol. Bijvoorbeeld een pilot met VNN, samen met het Gebiedsteam en jongerenwerk. We evalueren de resultaten en kijken wat beter kan.

Verkeerssituatie scholen

We inventariseren de verkeerssituatie bij alle scholen. Waar het beter kan, maken we een verbeterplan met de school en andere betrokkenen. Sowieso voeren we op school verkeerseducatieprojecten uit om het gedrag te verbeteren.

Handhavingsbeleidsplan

We vormen het bestaande handhavingsplan om tot een actueel VTH-breed beleidsplan. Daarin staat ook het strategisch beleid rond vergunningverlening.

Uitvoeringsplan handhaving parkeren

In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma VTH staat ook de aanpak van parkeeroverlast.

Wat merkt de inwoner ervan

Uitvoeringsprogramma drugs en alcohol

Minder overlast door alcohol en drugs door goede maatregelen.

Verkeerssituatie scholen

Veiliger verkeer rondom scholen.

Handhavingsbeleidsplan

Duidelijke en actuele gemeentelijke regels en procedures.

Uitvoeringsplan handhaving parkeren

Minder overlast door illegaal parkeren.

Programma 6. Bestuur en dienstverlening

Bestuur

Wat willen we bereiken

- We willen het college vragen om regelgeving kritisch tegen het licht te houden.
- We willen gezamenlijk optrekken met het college en het ambtelijk apparaat bij alle onderwerpen, inclusief bijvoorbeeld bij de implementatie en uitvoering van de Omgevingswet.
- We willen als raad inzetten op minder regelgeving daar waar het niet effectief is, en daardoor meer verantwoordelijkheid neerleggen bij burgers en bedrijven.
- We willen de komende vier jaar de OWO samenwerking optimaliseren, met als doel efficiëntie en kwaliteit.
- We willen de komende periode een inventarisatie en onderzoek naar de nut en noodzaak van bestaande, niet wettelijke verplichte gemeenschappelijke regelingen.
- We willen staan voor een open en transparante gemeentelijke overheid die in samenspraak met burgers, bedrijven een maatschappelijke organisaties beleid ontwikkelt en uitvoert en initiatieven mogelijk maakt (zie Programma 4 – Participatie).
- We hanteren het uitgangspunt dat we vertrouwen en ruimte willen geven aan burgers, ondernemingen en maatschappelijke organisaties om zelf verantwoordelijkheden op zich te nemen (zie Programma 4 – Participatie).
- We stimuleren en ondersteunen initiatieven uit de samenleving (zie Programma 4 – Fonds Ooststellingwerf).
- We willen als raad actief, in samenspraak met college en ambtelijke organisatie, werken aan burger- en overheidsparticipatie (zie Programma 4 – Participatie).
- We willen raadsvoorstellen met daarin verwerkt de bijbehorende context (raadsprogramma, beleid, moties, amendementen etc.).

Wat gaan we ervoor doen

Overbodige regels schrappen

We houden regelgeving kritisch tegen het licht. Begin 2019 inventariseren we de gemeentelijke regelgeving en de niet-wettelijk verplichte gemeenschappelijke regelingen. Op basis daarvan doen we - indien zinvol - nader onderzoek naar nut en noodzaak van deze regels en regelingen.

Meer samenwerking binnen de gemeente

De Raad, het college en de gemeentelijke organisatie hebben ieder hun eigen rol en kracht. We geven uitvoering aan de notitie 'Participatie in Ooststellingwerf, samen aan de slag! Hierin is nadrukkelijk aandacht voor de rol van de gemeenteraad vanuit de participatiegedachte.

OWO samenwerking

In samenwerking met de beide andere OWO-gemeenten worden de drie OWO-afdelingen verder geoptimaliseerd. Ook de bestuurlijke samenwerking wordt verder vormgegeven op portefeuille-onderdelen. Daarnaast trekken we in regionale verbanden waar mogelijk gezamenlijk op.

Raadsvoorstellen

We willen de raadsvoorstellen kritisch onder de loep nemen. We kijken waar verbetering mogelijk is. Denk aan een heldere aanleiding/context. Bijvoorbeeld schrijftrainingen of cursussen politieke sensitiviteit voor ambtenaren. Dit traject loopt al en maakt onderdeel uit van een breder intern trainingsprogramma. Daarnaast nemen we in ieder raadsvoorstel een participatieparagraaf op. Daarin staat hoe we inwoners bereiken en betrekken.

Wat merkt de inwoner ervan

- Mogelijk minder regelgeving en dus toegankelijke regelingen. Dit hangt uiteraard af van de resultaten van de inventarisatie.
- Inwoners merken dat de dienstverlening vanuit de diverse OWO-afdelingen structureel op orde is.
- Een soepeler functionerende en wendbare lokale overheid.

Dienstverlening

Wat willen we bereiken

We willen dat de gemeentelijke dienstverlening voor iedereen goed begrijpelijk en toegankelijk is.

Wat gaan we ervoor doen

- We moderniseren onze dienstverlening waar mogelijk (bijvoorbeeld door nieuwe media en blockchain).
- We onderzoeken wat inwoners en bedrijven verwachten van ons, toetsen dit aan cijfers en feiten, en passen onze diensten daarop aan.
- We zorgen voor begrijpelijke taal (niveau B1).
- We zorgen dat inwoners zoveel mogelijk online gebruik kunnen maken van onze diensten.
- We houden inwoners op de hoogte van de status van hun aanvraag.

Wat merkt de inwoner ervan

- Inwoners merken dat onze dienstverlening begrijpelijk, open en persoonlijk is.
- Inwoners zijn (zeer) tevreden over onze diensten.
- Inwoners begrijpen onze communicatie.
- Inwoners kunnen eenvoudig aanvragen doen via e-formulieren en krijgen ondersteuning bij het invullen daarvan.
- Inwoners kunnen steeds meer relevante informatie vinden op onze website.
- Inwoners kunnen via MijnOoststellingwerf de status van hun aanvraag volgen.

Organisatie gebiedsteams

Wat willen we bereiken

- We willen de gebiedsteams door ontwikkelen, indien nodig versterken (verplaatst naar Programma 1 - Visie Sociaal Domein)
- We willen indien mogelijk 1 aanspreekpunt per inwoner/gezin (verplaatst naar Programma 1 - Visie Sociaal Domein).
- We willen een onderzoek doen naar de wenselijkheid en/of noodzaak voor fysieke aanwezigheid van het gebiedsteam in 3 dorpen/regio's (verplaatst naar Programma 1 - Visie Sociaal Domein).
- We willen dat er blijvend gewerkt wordt aan de bereikbaarheid en bekendheid van de gebiedsteams (verplaatst naar Programma 1 - Visie Sociaal Domein).

Wat gaan we ervoor doen

We betrekken de organisatie van de Gebiedsteams bij de Visie Sociaal Domein (zie Programma 1, 'Sociaal domein').

Wat merkt de inwoner ervan

Zie Programma 1 - Visie Sociaal Domein.

Financiën

Wat willen we bereiken

- We willen de komende periode blijven sturen op een meerjarige, structurele en een reëel sluitende begroting.
- We willen dat er een onderzoek plaatsvindt naar mogelijkheden voor lastenverlichting voor onze inwoners voor de komende periode.
- We willen dat gemeentelijke tarieven in principe kostendekkend zijn.
- We willen in de komende periode mogelijke financiële overschotten riolering, passend in de meerjarenprognose, terug laten vloeien naar de burger.
- We willen in de komende periode het bestaande kwijtscheldingsbeleid continueren.
- We willen het inkoopbeleid verduurzamen, bij voorkeur met lokale partners.

Wat gaan we ervoor doen

Begroting

We presenteren een reële begroting. De eerste twee jaarschijven van de begroting moeten structureel in evenwicht zijn. Het is gewenst dat de laatste twee jaarschijven ook structureel in evenwicht zijn. De gemeentelijke belastingen en heffingen verhogen we jaarlijks trendmatig.

Lastenverlichting

We gaan voor de zomer 2019 aan de hand van een informerende notitie met uw raad in gesprek over de mogelijkheden voor lastenverlichting. De uitkomst bepaalt het vervolgproces en er volgt eventueel een besluitvormend voorstel.

Tarieven

De legestarieven voor producten houden we kostendekkend. De legestarieven voor de omgevingsvergunningen zijn voorlopig vastgesteld op 75% tot en met 2019.

Riolering

Vanaf 2019 werken we aan een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2020-2024. Als er in de komende raadsperiode financiële overschoten zijn binnen het GRP, en passend in de meerjarenprognose, vloeien terug naar de burger. Als binnen het GRP blijkt dat er middelen nodig zijn voor nieuw beleid bijv. CO2 neutraal maken van de waterketen en /of het aanpakken van regenwateroverlast t.g.v. klimaatveranderingen, komt het college met voorstellen naar de raad

Kwijtschelding

Basis voor ons kwijtscheldingsbeleid is de Uitvoeringsregeling van de Invorderingswet 1990. De inkomenstoets is 100% bijstandsnorm.

Duurzaam inkopen

Het door de OWO-gemeenten ondertekende (december 2017) manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen werken we, gezamenlijk met onze OWO-partners, uit in een plan van aanpak. Dit is uiterlijk voor de zomer van 2019 klaar.

Wat merkt de inwoner ervan

- Een financieel gezonde gemeente.
- Onze financiën zijn voor iedereen te bekijken.
- Onze belastingen, diensten en producten zijn betaalbaar.

Bijlage uitgangspunten inclusief lokale lasten

Nieuw beleid

Het nieuw beleid beperken tot de zaken uit het Uitvoeringsprogramma 2018-2022. Het overige nieuw beleid beperken we tot het uitvoeren van wettelijke taken en het doen van vervangingsinvesteringen. Verder houden we rekening met autonome ontwikkelingen.

Lonen en prijzen

Voor de loonontwikkeling uitgaan van 2½ % verhoging in 2019, inclusief een pensioenpremiestijging. De budgetten ramen we reëel in relatie tot de doelstelling en/of het beoogd effect. Automatische prijscompensatie uitbestede werkzaamheden en leveranties passen we niet toe conform.

Prijsontwikkeling gesubsidieerde instellingen

De subsidies en bijdragen worden in 2019 verhoogd met 2½%.

Systematiek doorwerking lonen en prijzen in relatie tot de algemene uitkering

Voor het eerstvolgende begrotingsjaar (2019) uitgaan van lopende prijzen en daarna (2020 tot en met 2022) van constante prijzen.

Afbouw leningenportefeuille

De leningenportefeuille verder afbouwen met behulp van een meerjarig begrotingsoverschot. Het (jaarlijks) overschot wenden we aan voor een lagere herfinanciering van de bestaande leningen.

Onroerendezaakbelasting (OZB)

We hanteren de nullijn in de OZB. Bij een algehele waardedaling c.q. waardeinstijging van de onroerende goederen verhogen dan wel verlagen we het tarief van OZB, om de begrote opbrengst te realiseren.

Forensenbelasting en leges

We voeren een trendmatige verhoging door van 2½%. 75% kostendekking is voor de leges omgevingsvergunningen voor de periode 2016-2019 het uitgangspunt.

Afvalstoffenheffing

Uitgangspunt is kostendekking. Het vaste tarief afvalstoffenheffing per perceel ook na 2018 egaliseren en langer op een laag niveau houden. Het bedrag dat beschikbaar is in de reserve Lastenverlichting zetten we hiervoor in. Het besluit over het invoeren van Diftar+ wordt heroverwogen.

Rioolheffing

Uitgangspunt is kostendekking. Het tarief is voor de gehele heffing (gebruikers- en eigenarendeel) met 7,5% verlaagd ten opzichte van het GRP 2014-2019. De inkomsten vanuit de rioolheffing gebruiken we om investeringen in de vrijvervalrioleringen direct af te boeken, om de exploitatielasten te dekken en om de voorziening Riolerings de komende jaren op peil te houden.

Toeristenbelasting

De tarieven zijn vanaf 2014 bevroren op € 1,00 per overnachting. Het tarief 2019 blijft ongewijzigd.

Precariobelasting

Het tarief € 2,18 per m², dat per 1 januari 2016 is bepaald, blijft van kracht. In de afbouwfase is geen tariefsverhoging meer mogelijk. Tot en met 2021 blijven we de geraamde opbrengst van € 1,232 miljoen heffen.